

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem Tomášem Kocourkem ve věci

žalobce: **S. T. H.**, narozen dne X,
státní příslušník Vietnamské socialistické republiky,
hlášen k pobytu v X
zastoupen advokátem Mgr. Ing. Janem Klikem, Ph.D.,
se sídlem Karlovarská 130, Plzeň,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad Štolou 3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 8. 2022, č. j. OAM-100/LE-BA02-HA15-2022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný zamítl jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalovaný v napadeném rozhodnutí shrnul, že žalobce pochází z Vietnamu. V březnu roku 2021 odcestoval na Ukrajinu na turistické vízum a ztratil tam cestovní pas. V první

polovině února roku 2022 odjel nákladním automobilem do České republiky, kde požádal o udělení mezinárodní ochrany, přičemž uvedl, že potřebuje vydělat peníze, aby ve své vlasti zaplatil dluh a mohl si koupit

automobil, který potřebuje k podnikání. Žalovaný uzavřel, že jelikož žalobce uvedl pouze ekonomické důvody a nesdělil nic, co by svědčilo o tom, že by mu hrozilo pronásledování podle § 12 zákona o azylu nebo vážná újma podle § 14a zákona o azylu, postupoval podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu a zamítl žádost jako zjevně nedůvodnou. Neposuzoval tedy, zda žalobce splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu, humanitárního azylu podle § 14 tohoto zákona nebo doplňkové ochrany podle § 14b téhož zákona.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

3. Žalobce v žalobě uvedl, že napadeným rozhodnutím byly porušeny § 2 odst. 4, § 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalovaný nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a proto dospěl k špatnému právnímu závěru, že žalobci nelze udělit azyl podle § 12 zákona o azylu, ani humanitární azyl podle § 14 tohoto zákona, ani doplňkovou ochranu podle § 14a téhož zákona.
4. Žalobce přijel v dubnu roku 2021 na Ukrajinu na turistické vízum a plánoval, že si zde následně opatří pobytové oprávnění za účelem zaměstnání či podnikání, aby vydělal peníze na obživu své rodiny ve Vietnamu, splacení dluhů a zahájení podnikání. Ztratil však pas a nemohl se vrátit do Vietnamu. Návrat mu komplikovala též přísná protipandemická opatření ve Vietnamu a zdražení mezinárodní letecké dopravy, jakož i její všeobecný útlum. Žalobce pobýval ve východní části Ukrajiny, tu však těsně před vypuknutím války opustil, protože se obával o svou svobodu, zdraví a život. Odešel do České republiky, kde měl přátele, o nichž doufal, že mu pomohou s návratem do Vietnamu. Všechny tyto skutečnosti žalobce neuvedl při pohovorech v řízení o udělení mezinárodní ochrany, přestože je uvést chtěl. Tlumočnick jej však upozornil, že je uvádět nemá, neboť nejsou důležité. Uvedl je proto až v řízeních o správním vyhoštění a zajištění. Jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany tudíž není zjevně nedůvodná, naopak jsou dány důvody, aby mu žalovaný udělil azyl podle § 12 zákona o azylu, humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu, neboť jde o případ hodný zvláštního zřetele, nebo minimálně doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu, neboť nutnost vrátit se na Ukrajinu by pro žalobce mohla znamenat vážnou újmu.
5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že ji pokládá za nedůvodnou. Žalobce v řízení o udělení mezinárodní ochrany i v žalobě tvrdil, že důvodem pro odchod z vlasti byly pouze ekonomické důvody – chtěl vydělat peníze na splacení dluhů a na koupi automobilu. To však důvodem pro udělení mezinárodní ochrany není. Žalobce naopak netvrdil nic, z čeho by bylo možné dovodit, že mu v zemi jeho původu hrozí pronásledování nebo vážná újma. Zemí původu žalobce je Vietnam, nikoli Ukrajina, kde před svým vstupem do České republiky pobýval pouze na turistické vízum. Žalobce tedy nemůže být vrácen na Ukrajinu, jak se obává. Žalovaný zamítl žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 zákona o azylu, a proto už neposuzoval, zda žalobce splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany podle § 14b téhož zákona.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

6. Ze správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti.
7. Žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany dne 9. 6. 2022 v Zařízení pro zajištění cizinců Balková. Dne 22. 6. 2022 poskytl údaje ke své žádosti. Uvedl, že pochází z Vietnamu, kde má manželku a dvě děti ve věku 7 a 5 let. Je bez náboženského vyznání a politického přesvědčení a je zdravý. Dále žalobce popsal svou cestu z Vietnamu na Ukrajinu, kde ztratil cestovní doklad, v němž měl ukrajinské turistické vízum platné do 10. 5. 2021. Do České republiky přijel dne 11. 2. 2022 nákladním automobilem. Uvedl, že důvodem pro žádost o udělení mezinárodní ochrany jsou dluhy – ve Vietnamu dluží 500 milionů v tamní měně – a skutečnost, že si nemohl dovolit koupit auto, které potřebuje k podnikání. Téhož dne absolvoval žalobce pohovor, v němž nad rámec již řečeného sdělil, že nemá žádný problém s vietnamskými státními orgány, pouze se svými věřiteli. Má strach, neboť není schopen splatit svůj dluh.
8. Žalovaný si před vydáním napadeného rozhodnutí obstaral několik tematických zpráv o zemi původu, konkrétně:
 - vlastní rešerši ze dne 23. 2. 2022 nazvanou *Legální půjčky, nezákonné půjčování peněz*;
 - vlastní rešerši ze dne 14. 6. 2022 nazvanou *Bezpečnostní a politická situace v zemi – vybrané otázky z oblasti svobod a lidských práv a*
 - zprávu Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) z roku 2021 nazvanou *Přehled údajů o zemi za rok 2020 – Vietnam*.
9. S podklady pro vydání rozhodnutí byl žalobce seznámen dne 15. 7. 2020, aniž navrhl jejich doplnění. Napadené rozhodnutím převzal dne 11. 8. 2022 v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová.

Posouzení žaloby soudem

10. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 11. 8. 2022, a byla tak zachována lhůta stanovená v § 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny zákonem požadované formální náležitosti. Soud tedy žalobu věcně projednal. Rozhodl o ní podle § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť s tím účastníci vyjádřili souhlas – žalovaný výslovný, žalobce implicitní (§ 51 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Dokazování soud neprováděl.
11. Soud posoudil věc po skutkové a právní stránce úplně a *ex nunc* (tj. podle stavu ke dni rozhodnutí soudu). Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedené pravidlo transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Protože doposud nebyly do českého právního řádu požadavky čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice promítnuty, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, má uvedený článek procedurální směrnice přímý účinek. Jelikož žádost o mezinárodní ochranu byla v této věci podána dne 9. 6. 2022, dopadá na toto řízení, včetně řízení o žalobě proti napadenému rozhodnutí, procedurální směrnice, a § 75 odst. 1 s. ř. s. se tedy neužije.

12. Obecné tvrzení žalobce, že byl v řízení porušen § 2 odst. 4 správního řádu, nepovažuje soud za žalobní bod ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle ustálené judikatury je žalobním bodem konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z něhož plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. „*Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Žalobce je povinen vyličit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobkyně odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti“* (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58). Těmto požadavkům ovšem uvedené obecné tvrzení nedostalo, neboť jde pouze o citaci ustanovení právního předpisu, které mělo být porušeno, aniž by žalobce uvedl konkrétní skutečnosti i právní argumentaci, o něž své tvrzení o nezákonnosti rozhodnutí opírá.
13. Řádnými žalobními body žalobce namítl porušení § 3 a § 68 odst. 3 správního řádu a § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu.
14. Podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a, a zároveň uvádí pouze ekonomické důvody.
15. Podle § 16 odst. 3 věty první zákona o azylu, jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b.
16. Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec
- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
 - b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
17. Podle § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

18. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
19. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje
- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
 - d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
20. Soud pokládá za nezbytné před vlastním právním posouzením dané věci uvést krátký exkurs k vývoji § 16 zákona o azylu a na něj navazující judikatury správních soudů. Až do dne 18. 12. 2015 neobsahoval § 16 odst. 1 ve svém návěti podmínku, že k zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné je třeba, aby žadatel neuvedl žádné skutečnosti, jež by svědčily o tom, že mu hrozí pronásledování podle § 12 zákona o azylu či vážná újma podle § 14a zákona o azylu. K zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu stačilo jen to, že žadatel ve své žádosti uvedl pouze ekonomické důvody. Pokud Ministerstvo vnitra učinilo tento závěr a žádost zamítlo coby zjevně nedůvodnou, žadatel se již nemohl domoci toho, aby byla jeho žádost posouzena z hlediska všech zákonných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. S tím mu nemohl pomoci ani následný soudní přezkum, neboť soud se mohl zabývat právě jen tím, zda byly dány důvody pro postup podle § 16 zákona o azylu, ale už nikoli např. tím, zda zde nejsou důvody pro udělení humanitárního azylu (srov. dnes již překonaný právní závěr vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 4 Azs 35/2003-90). Zjevná nespravedlnost takto konstruované právní úpravy mající někdy až kačkovské rysy byla kritizována i v odborné literatuře (viz KOSAŘ, D., MOLEK, P. Komentář k § 16. In: KOSAŘ, David, Pavel MOLEK, Věra HONUSKOVÁ, Miroslav JURMAN a Hana LUPAČOVÁ. Zákon o azylu: Komentář. Wolters Kluwer. Dostupné v Systému ASPI.). Na to reagoval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu usnesením ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010-107, v němž dospěl k závěru, že správní orgán může zamítnout žádost o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 zákona o azylu jen v případě, že předtím vyloučí, že nepřipadá v úvahu udělení mezinárodní ochrany podle žádné ze zákonných forem, což také odůvodní v rozhodnutí. Jinými slovy, správní orgán musí nejprve posoudit a uzavřít, že nelze udělit azyl podle § 12, § 13 či § 14 zákona o azylu nebo doplňkovou ochranu podle § 14a a § 14b téhož zákona, a teprve poté učinit závěr o zjevné nedůvodnosti žádosti. Uvedený právní názor sice zlepšil právní postavení žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, ovšem v jeho důsledku § 16 zákona o azylu v zásadě pozbyl svého smyslu, protože jeho aplikace už nevedla k zjednodušení a zrychlení řízení, nýbrž právě naopak. Zákonodárce tedy reagoval zákonem č. 314/2015 Sb., který s účinností od 18. 12. 2015 změnil znění § 16 odst. 1 zákona o azylu do jeho současné podoby. Ten nyní ve svém

návěti ukládá Ministerstvu vnitra povinnost posoudit, zda žadateli hrozí pronásledování podle § 12 zákona o azylu či vážná újma podle § 14a téhož zákona. Jestliže pak přistoupí některá z podmínek podle § 16 odst. 1 písm. a) – f) zákona o azylu, Ministerstvo vnitra žádost zamítne jako zjevně nedůvodnou.

21. Je ovšem zjevné, že současná podoba § 16 odst. 1 zákona o azylu řeší problém adresovaný usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010-107, pouze z části. V případě, že se Ministerstvo vnitra rozhodne v určité věci postupovat podle § 16 zákona o azylu, posoudí sice žadatelova tvrzení z hlediska § 12 a § 14a zákona o azylu, ovšem z hlediska zbývajících důvodů pro udělení mezinárodní ochrany (tj. podle § 13, § 14 a § 14b zákona o azylu) zůstávají jeho tvrzení neposouzena. Může se tedy snadno stát, že je žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná, přestože žadatel tvrdí, že jsou zde důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 13, § 14 a § 14b zákona o azylu, aniž by současně tvrdil důvody podle § 12 a § 14a zákona o azylu. Tyto formy mezinárodní ochrany přitom s důvody podle § 13, § 14 a § 14b zákona o azylu nesouvisí. To platí zejména, pokud jde o humanitární azyl, k jehož udělení mohou vést v zásadě jakékoli důvody (postačí, aby Ministerstvo vnitra shledalo, že naplňují neurčitý právní pojem „hodné zvláštního zřetele“). Podle názoru soudu jsou tedy právní závěry vyjádřené v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010-107, platné i za současné právní úpravy. Soud tedy může rozhodnutí o zamítnutí žádosti podle § 16 zákona o azylu zrušit, jestliže shledá, že Ministerstvo vnitra pochybilo, pokud žádost neposoudilo z hlediska udělení mezinárodní ochrany z důvodů podle § 13, § 14 a § 14b zákona o azylu.
22. Z judikatury správních soudů přezkoumávající rozhodnutí Ministerstva vnitra, jež jsou založena na novém znění § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, vyplývá, že je úkolem soudu zabývat se tím, zda byly dány podmínky pro aplikaci daného ustanovení. Tedy posoudit tvrzení žadatele v řízení o udělení mezinárodní ochrany a rozhodnout, zda nepřipadá v úvahu jejich posouzení z hlediska udělení mezinárodní ochrany z důvodů podle § 13, § 14 a § 14b zákona o azylu, které Ministerstvo vnitra neprovedlo. V rozsudku ze dne 28. 11. 2018, č. j. 41 Az 16/2018-37, se Krajský soud v Brně zabýval žalobou proti rozhodnutí, jímž Ministerstvo vnitra zamítlo žádost žadatelky podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, ačkoli tvrdila, že v její domovské zemi panuje humanitární krize, což mělo oporu i ve zprávách o zemi původu, jež byly součástí správního spisu. Soud zrušil napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost a vytkl Ministerstvu vnitra, že vůbec neposoudilo možnost udělení humanitárního azylu, ačkoli pro to v dané věci byly důvody. Oproti tomu v rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 5. 2020, č. j. 32 Az 22/2018-43, nebo v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2020, č. j. 13 Az 40/2019-19, dospěly soudy v obou případech k tomu, že zamítnutí žádosti jako nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu bylo oprávněné, neboť žadatel v řízení skutečně netvrdil jiné než ekonomické důvody. Týž závěr pak vyslovil i Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 11. 3. 2020, č. j. 4 Azs 415/2019-24.
23. Následně soud přistoupil k posouzení žalobních bodů, a to na podkladě výše uvedených východisek.
24. Žalobce tvrdí, že jsou dány důvody, aby mu žalovaný udělil azyl podle § 12 zákona o azylu, humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu nebo doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu. Jinými slovy, nesouhlasí s tím, že žalovaný vyhodnotil jeho žádost o

udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu.

25. Předpokladem posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné ve smyslu § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu je naplnění dvou kumulativních podmínek: že (1) žadatel uvedl výlučně ekonomické důvody a současně (2) žadatel neuvedl žádné skutečnosti, jež by svědčily o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. K tomu, jak vyplývá ze shora citované judikatury, přistupuje ještě třetí podmínka: že zde v návaznosti na tvrzení žadatele nebyly důvody pro to, aby mu byla udělena některá z forem mezinárodní ochrany podle § 13, § 14 a § 14b zákona o azylu.
26. Předně soud konstatuje, že se ztotožňuje s žalovaným v tom, že zemí původu žalobce, ve vztahu k níž bylo třeba v řízení hodnotit kvalitu jeho tvrzení vztahujících se k udělení azylu podle § 12, resp. doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, je Vietnam, jehož je žalobce podle svého čestného prohlášení státním občanem (v současnosti totiž nemá cestovní pas ani jiný doklad). Jak § 12, tak § 14a zákona o azylu totiž hovoří o tom, že (hrozba) pronásledování, resp. vážná újma musí žadateli hrozit ve státě, jehož je *státním občanem* [shodně viz čl. 2 písm. d) a f) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU, a dále též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2010, č. j. 6 Azs 29/2010-85]. Kritérium státu posledního trvalého bydliště se vztahuje pouze na osoby bez státního občanství, přičemž žalobce nikdy netvrdil, že by byl apolitou. Naopak v průběhu řízení konzistentně tvrdil, že je Vietnamec, dokonce opakovaně hovořil o tom, že – až do chvíle, kdy jej ztratil – měl vietnamský cestovní doklad. Ostatně, i pokud by žalobce osobou bez státního občanství byl, Ukrajina by nemohla být státem jeho posledního trvalého bydliště, neboť tam podle svých tvrzení pobýval pouze na turistické vízum. Pokud by tedy měl být žalobce v návaznosti na neudělení mezinárodní ochrany na území České republiky někam navrácen (či – s ohledem na s žalobcem vedené a nyní přerušené řízení o správním vyhoštění – vyhoštěn), nebude to na Ukrajinu, nýbrž do Vietnamu. Veškerá žalobcova tvrzení o důvodech, pro které by mu podle jeho přesvědčení měl být udělen azyl podle § 12, resp. doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu, musí tudíž soud vztahovat k situaci ve Vietnamu. Pokud žalobce v žalobě poukázal na válku probíhající na Ukrajině a v té souvislosti vyslovil obavu o své zdraví, život a svobodu, není to pro posuzovanou věc relevantní. Žalobce nemusí mít v tomto směru obavy – v důsledku žádného správního řízení vedeného v České republice nemůže být na Ukrajinu navrácen či vyhoštěn. Pro toto soudní řízení jsou bez významu též důvody, pro které žalobce opustil Ukrajinu a odešel do České republiky.
27. Žalobce žalovanému také vytýká, že v rozporu s § 3 správního řádu nezjistil skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Jde o námitku velmi obecnou, bez konkrétních vytýkaných pochybení, a proto se k ní soud vyjádří jen obecně. Řízení o udělení mezinárodní ochrany je řízením o žádosti a aktivita žadatele v něm hraje zásadní roli. Je v zájmu žadatele, aby bylo vydáno rozhodnutí v jeho prospěch. Jeho úkolem je tedy v příslušné fázi řízení prezentovat svůj azylový příběh pravdivě a co možná nejkomplexněji. Teprve na základě žadatelových tvrzení zjišťuje Ministerstvo vnitra skutkový stav v rozsahu možných důvodů udělení mezinárodní ochrany. Jestliže žadatel žádné azylově relevantní skutečnosti netvrdí, Ministerstvo vnitra nemá žádnou možnost samo zjišťovat pronásledování či potenciální ohrožení konkrétního žadatele o mezinárodní ochranu v zemi jeho původu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12.

2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41). Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil a proč se případně obává návratu do ní.

28. V právě posuzované věci byl okamžikem, kdy měl žalobce úplně prezentovat svůj azylový příběh, pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 22. 6. 2022. Pohovor proběhl za přítomnosti tlumočníka. Žalobce tvrdí, že některé klíčové okolnosti neuvedl, protože jej tlumočník informoval, že jsou nedůležité a uvádět je nemá. Tvzení, že ustanovený tlumočník pan Minh Tuan Vu žalobci nad rámec svých povinností udílel špatné právní rady, je zpětně neověřitelné. Soud konstatuje, že žalobce byl o své povinnosti uvádět pravdivé a úplné informace poučen před pohovorem k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jak je uvedeno v úvodu protokolu. V průběhu výslechu žalobce žádné námitky vůči postupu tlumočníka nevznášel, ani nevyužil svého práva nechat si pohovor zpětně přetlumočit. V žalobě uplatněná námitka protiprávního postupu tlumočníka se tak soudu jeví jako účelová a neshledal ji důvodnou.
29. Soud uzavírá, že žalovaný zjistil skutkový stav v rozsahu odpovídajícím tomu, co žalobce v průběhu řízení uvedl. Porušení § 3 správního řádu se nedopustil.
30. Žalobce dále namítl, že mu měl žalovaný udělit azyl podle § 12 zákona o azylu. Žalovaný se tím v napadeném rozhodnutí zabýval a shrnul, že žalobce v průběhu řízení neuvedl nic o tom, že byl ve Vietnamu pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod, ani kvůli své rase, náboženství, národnosti, příslušnosti k politické skupině nebo zastávání určitých názorů. S tím se soud ztotožňuje. Žalobce nejenže v průběhu řízení nic takového netvrdil, ale dokonce výslovně vyloučil, že by měl nějaké politické či náboženské přesvědčení. Ani z žaloby není jasné, proč se žalobce domnívá, že byl pronásledován, nebo že by mu nějaké pronásledování z azylově relevantních důvodů hrozilo. Soud uzavírá, že žalovaný nepochybil, pokud dospěl k závěru, že žalobce netvrdí nic, co by odůvodňovalo udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.
31. Dále má žalobce za to, že mu měl žalovaný přiznat doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu. I tím se žalovaný v napadeném rozhodnutí zabýval a konstatoval, že jediné, z čeho má žalobce v případě návratu do Vietnamu obavy, jsou jeho věřitelé. Tyto obavy však nijak nekonkretizoval, takže se jimi žalovaný nezabýval, a tím pádem ani nevyužil rešerši *Legální půjčky, nezákonné půjčování peněz*, již si opatřil. (Jen na okraj soud podotýká, že v takovém případě není jasné, proč žalovaný tuto v dané věci nerelevantní – a tudíž v řízení vůbec nepoužitou – rešerši učinil součástí správního spisu.) Soud se ztotožňuje s hodnocením žalovaného, že své obavy z věřitelů žalobce zmínil ve zcela obecné rovině a ani nenaznačil, že by s nimi spojoval hrozbu jakékoli újmy, tím méně vážné újmy předvídané § 14a zákona o azylu. Žalovaný nepochybil, pokud uzavřel, že žalobce neuvedl žádné relevantní skutečnosti svědčící o tom, že by mu hrozila vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu.
32. Konečně žalobce tvrdí, že žalovaný pochybil tím, že se vůbec nezabýval otázkou, zda není na místě udělit humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu. Žalobce nicméně neuvedl v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany žádné skutečnosti, které by naznačovaly, že by se snad v jeho případě mohlo jednat o případ hodný zvláštního zřetele. Žalovaný tedy neměl v průběhu řízení žádné indicie o tom, že by zde mohly být důvody pro udělení humanitárního azylu. Nepochybil proto, pokud postupoval podle § 16 odst. 1 zákona o azylu. Ostatně důvody, pro které je žalobce přesvědčen, že by měl získat humanitární azyl, nelze zjistit ani z žaloby.

33. Soud uzavírá, že nemá pochybnosti o tom, že byly splněny podmínky pro zamítnutí žalobcovy žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Žalobce totiž v průběhu správního řízení netvrdil nic, z čeho by bylo možno usuzovat, že spadá pod definici uprchlíka nebo beneficiáře doplňkové ochrany. Jediné důvody, které uvedl, byly ekonomické. Žalovaný svůj závěr o zjevné nedůvodnosti žádosti odůvodnil přezkoumatelně a s ohledem na skutkové okolnosti posuzované věci zcela dostatečně. Nedopustil se tedy ani žalobcem vytýkaného porušení § 68 odst. 3 správního řádu.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

34. Jelikož žaloba není důvodná a nevyšly najevo žádné vady řízení, k nimž by byl soud povinen přihlídnout i bez námítky, soud žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
35. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 24. října 2022

Tomáš Kocourek, v. r.
soudce